

T.C.
TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ
KAMU DENETÇİLİĞİ KURUMU
(OMBUDSMANLIK)

SAYI : 2025/15673-S.25.22123
BAŞVURU NO : 2025/10887
KARAR TARİHİ : 26/11/2025

RET KARARI

BAŞVURAN : [REDACTED], TCKN: [REDACTED]
Adres: [REDACTED]
[REDACTED]

BAŞVURUYA KONU İDARE : OSMANİYE KORKUT ATA ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜ
BAŞVURUNUN KONUSU : Başvuranın sınav görevlendirmelerine yönelik şikayetleri hakkındadır.
BAŞVURU TARİHİ : 19/06/2025

I. BAŞVURANIN İDDİA VE TALEPLERİ

1. Başvuran özetle;

1.1. OKÜ İlahiyat Fakültesi tarafından dört yıldır süregelen bir şekilde gözetmenlik görevi verildiğini, fakültede biri kadrolu, diğerleri ücretli olmak üzere üç öğretim görevlisi ile altı araştırma görevlisi bulunmasına rağmen doçent unvanı taşıyan kendisine düzenli olarak gözetmenlik görevi tevdi edildiğini, öğretim görevlilerinden ise yalnızca birine görev verildiğini ve diğerlerine bu görevin verilmediğini, bu durumun eşitlik ve hakkaniyet ilkelerine aykırı olduğu gibi Anayasa'nın 18. maddesinde düzenlenen angarya yasağına da aykırılık teşkil ettiğini, Rektörlük bünyesindeki diğer fakültelerde yeterli sayıda araştırma görevlisi bulunması hâlinde doçent veya profesör unvanlı öğretim elemanlarına sınav görevi verilmediğini, ilahiyat fakültesinde sınav ve ders işleyişine dair bir yönergenin bulunmadığını,

1.2. Ücret ödemesi yapılmayan sınav gözetmenlik görevlerinde öğretim elemanlarının idari görevleri olup olmadığına bakılmaksızın keyfi atamalar yapılırken, ücretli sınavlar olan ÖSYM organizasyonlarında aynı kişilerin görev aldığı, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi ile Toplum Bilimleri Fakültesi gibi diğer fakültelerde doçent ve profesörlere gözetmenlik görevi verilmediği halde yalnızca İlahiyat Fakültesi'nde bu uygulamanın sürdürülmesinin eşitsizlik yarattığını iddia ve ifade ederek Osmaniye Korkut Ata Üniversitesi'nin diğer fakültelerinde yapılan gözetmenlik görevlendirme listelerinin ve 65 yaş üzerindeki öğretim elemanlarına, idari görevi bulunan akademisyenlere veya ücretli ders veren öğretim görevlilerine gözetmenlik görevi verilmemesini öngören herhangi bir açık düzenlemenin bulunup bulunmadığının incelenmesini ve İlahiyat Fakültesinde yapılan uygulamanın idari ve hukuki yönden değerlendirilmesini talep etmektedir.

II. İDARENİN BAŞVURUYA İLİŞKİN AÇIKLAMALARI

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

2. Osmaniye Korkut Ata Üniversitesi Rektörlüğü tarafından gönderilen 26.08.2025 tarihli ve E- sayılı cevabi yazı ve eklerinde özetle;

2.1. Sınav gözetmenlik görevlendirmelerinin her Fakülte veya Yüksekokuldaki akademik personel ve ders sayısına bağlı olarak değişkenlik gösteren bir işlem olduğu, başvuranın sözünü ettiği Üniversitenin İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi ile İnsan ve Toplum Bilimleri Fakültesindeki akademik personel ve ders sayısı ile Fakültenin akademik personel ve ders sayısı aynı olamayacağından bu konuda bir kıyaslama yoluna gidilmesi doğru olmayacağı, başvuranın örnek olarak verdiği İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesinde 2024-2025 Bahar Dönemi itibariyle araştırma görevlilerin bir kısmının doktoralarını tamamlamaları ve derslere girmeleri nedeniyle doçent unvanına sahip öğretim üyelerine de sınav gözetmenlik görevi verilmeye başlandığı, bu durumun sınav gözetmenlik görevlendirmelerinin dönemsel olarak değişen personel ve ders sayısına bağlı olarak her akademik birimde farklılık gösterebilen bir işlem olduğuna işaret ettiği,

2.2. İlahiyat Fakültesinde sınav gözetmenlik görevlendirmelerinin teamüle uygun olarak şeffaf ve adil hale getirilmeye çalışıldığı, bununla birlikte 2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu ve Üniversitelerde Akademik Teşkilat Yönetmeliğinde sınavlarda kimlere ve ne kadar gözetmenlik görevi verileceğine dair düzenleyici hükmün yer almadığı, 2547 Sayılı Yükseköğretim Kanunu'nun 21'inci maddesinde eğitim-öğretimin ayrılmaz bir parçası olan sınav gözetmenlik görevlendirmelerinin bölüm başkanlığının takdirine bırakıldığı,

2.3. Ek'te yer verilen tablolarda da ifade edildiği üzere sınav gözetmenlik görevlendirmeleri, "sadece doçent ünvanlı öğretim üyelerine" yapılmadığı, aksine âdil, şeffaf ve aynı unvana sahip öğretim elemanları arasında eşitliğe dikkat edilerek paylaştırıldığı,

2.4. Ayrıca bundan sonraki sınav gözetmenlik görevlendirmelerinde ise 2025 yılı temmuz ayında Üniversite senatosu tarafından kabul edilip yürürlüğe giren, Üniversite resmi internet sayfasında bulunan ve konuyla ilgili Üniversite içi düzenleme niteliği taşıyan Ön Lisans ve Lisans Sınav Uygulama Yönergesini esas alacağı,

2.5. Dekanlık olarak Fakülte'deki sınav gözetmenlik görevlendirmelerinde 2015 yılından itibaren Fakültemizde oluşan teamüle uyulduğu, bu teamüle bağlı olarak dönemsel değişiklikler de dikkate alınarak sınav gözetmenlik görevleri öğretim elemanları arasında adil, şeffaf ve denetlenebilir şekilde taksim edildiği, teamüle uygun olarak idari görevleri, yaş durumları ve görevlendirilme şekil ve amacı dikkate alınarak üç anabilim dalı (bölüm) başkanı, dekan ve iki yardımcısı, yaş haddi sebebiyle başka bir üniversiteden Fakülte'ye görevlendirilen öğretim üyeleri ve dışarıdan görevlendirilen öğretim elemanlarına idarenin ortak kararıyla sınav gözetmenlik görevi verilmediği,

2.6. Gözetmenlik görev dağılımının objektif kriterlere uygun ve eşitlik ilkesine göre yapılıp yapılmadığını denetleyen "müstakil" bir mekanizmanın bulunmadığı, bu durumun gözetmenlik görev dağılımının adalet, şeffaflık ve eşitlikten uzak olarak yapıldığı anlamına gelmediği, akademik personel ve ders sayısının birimden birime, aynı birimde dönemden döneme değişiklik gösterdiği bir ortamda "olabildiğince objektif" bir taksim yapıldığı ve bu ayrıma azami gayret gösterildiği, bugüne kadar "başvuran dışında" gözetmenlik verilen hiçbir öğretim elemanından görevlendirmelere yönelik bir itirazın gelmediği,

2.7. Öte yandan gerçekleştirilecek olan her sınavdan önce, sınavlarda kimlerin ve ne kadar sınav gözetmenlik görevinin olduğunu belirten listenin tüm öğretim elemanlarının bulunduğu whatsapp grubunda paylaşıldığı ve öğretim elemanlarının görüş ve talepleri dikkate alındıktan sonra nihai hali verildiği, bundan sonraki süreçte ise belirtilen usulle nihai şekli verilen gözetmenlik listesinin, Üniversite Sınav Yönergesi'nin gereği EBYS üzerinden tüm ilgili öğretim elemanlarına gönderileceği,

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

2.8. Fakültede araştırma görevlilerinin sınav gözetmenliği görevi toplamının 15 birim ile sınırlamanın dayandığı yazılı bir kural, yönerge veya kurul kararı bulunmadığı, sadece araştırma görevlilerinin değil diğer tüm unvanlara sahip öğretim elemanlarının da görev sayısına dair yazılı bir kural, yönerge veya kurul kararı bulunmadığı, bu rakamların sözü geçen teamül, akademik personelin sayısı ve onların zımni rızası dikkate alınarak idare tarafından takdir edilen rakamlar olduğu ifade edilmiştir.

III. İLGİLİ MEVZUAT

3. 2709 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın;

3.1. “*Kanun önünde eşitlik*” başlıklı 10’uncu maddesinin birinci fıkrasında; “(1) *Herkes, dil, ırk, renk, cinsiyet, siyasi düşünce, felsefi inanç, din, mezhep ve benzeri sebeplerle ayırım gözetilmeksizin kanun önünde eşittir.*”

3.2. “*Zorla çalıştırma yasağı*” başlıklı 18’inci maddesinin birinci fıkrasında; “(1)*Hiç kimse zorla çalıştırılmaz. Angarya yasaktır.*”

3.2. “*Dilekçe, bilgi edinme ve kamu denetçisine başvurma hakkı*” başlıklı 74’ncü maddesinin üçüncü ve dördüncü fıkralarında; “(3) *Herkes, bilgi edinme ve kamu denetçisine başvurma hakkına sahiptir.*

(4) *Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına bağlı olarak kurulan Kamu Denetçiliği Kurumu idarenin işleyişiyle ilgili şikâyetleri inceler.*”

4. 6328 sayılı Kamu Denetçiliği Kurumu Kanununun “Kurumun görevi” başlıklı 5’inci maddesinin birinci fıkrasında; “(1)*Kurum, idarenin işleyişi ile ilgili şikâyet üzerine, idarenin her türlü eylem ve işlemleri ile tutum ve davranışlarını; insan haklarına dayalı adalet anlayışı içinde, hukuka ve hakkaniyete uygunluk yönlerinden incelemek, araştırmak ve idareye önerilerde bulunmakla görevlidir.*”

5. 2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu’nun;

5.1. “*Bölüm*” başlıklı 21’inci maddesinin altıncı fıkrasında; “*Bölüm başkanı, bölümün her düzeyde eğitim - öğretim ve araştırmalarından ve bölüme ait her türlü faaliyetin düzenli ve verimli bir şekilde yürütülmesinden sorumludur.*”

5.2. “*Öğretim üyelerinin görevleri*” başlıklı 22’inci maddesinde; “a. *Yükseköğretim kurumlarında ve bu kanundaki amaç ve ilkelere uygun biçimde önlisans, lisans ve lisansüstü düzeylerde eğitim - öğretim ve uygulamalı çalışmalar yapmak ve yaptırmak, proje hazırlıklarını ve seminerleri yönetmek,*

b. *Yükseköğretim kurumlarında, bilimsel araştırmalar ve yayımlar yapmak,*

c. *İlgili birim başkanlığınca düzenlenecek programa göre, belirli günlerde öğrencileri kabul ederek, onlara gerekli konularda yardım etmek, bu kanundaki amaç ve ana ilkeler doğrultusunda yol göstermek ve rehberlik etmek,*

d. *Yetkili organlarca verilecek görevleri yerine getirmek,*

e. *Bu kanunla verilen diğer görevleri yapmaktır.*”

(ç)*Diploma programlarının hazırlık sınıfı eğitimi hariç olmak üzere, iki yıllık ön lisans ve dört, beş ve altı yıllık lisans programlarından bu süreler sonunda mezun olamayan öğrencilerden, ilgili dönem için öngörülen katkı payı ve öğrenim ücreti alınır. Çift ana dal programında kayıtlı olan öğrencilerden ise diploma programının öğrenim süresi ve ilave bir yıl sonunda bu madde hükümlerine göre katkı payı alınır. Yükseköğretim Kurulu tarafından belirlenen öğrenim sürelerinde lisansüstü programlardan mezun*

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

olamayan öğrencilerden de bu madde hükümlerine göre katkı payı alınır.”

5.3. “Emeklilik yaş haddi” başlıklı 30’uncu maddesinde; “(1) Öğretim üyelerinin görevleri ile ilişkilerinin kesilmesini gerektiren yaş haddi 67 yaşını doldurdukları tarihtir.

(2) Geçici 55 inci maddenin ikinci fıkrası hükmü saklı kalmak kaydıyla, yaş haddini dolduracakları tarihten önce başvurmuş olup sözleşme tarihi itibarıyla öğretim üyesi kadrolarında bulunanlardan yükseköğretim kurumlarınca belirlenen bölüm ve programlarda görevlerinde kalmalarında fayda görülenler, yükseköğretim kurumunun teklifi ve Yükseköğretim Kurulunun onayı ile emeklilik yaş hadlerini doldurdukları tarihten itibaren, yetmiş beş yaşını geçmemek üzere emeklilik veya yaşlılık aylığı bağlanıncaya kadar birer yıllık sürelerle sözleşmeli olarak çalıştırılabilirler...”

6. Osmaniye Korkut Ata Üniversitesi Ön Lisans Ve Lisans Sınav Uygulama Yönergesi’nin “Sınav Görevlilerinin Görevlendirilmesi” başlıklı 11’inci maddesinin birinci fıkrasında;“(1)Sınav görevlilerinin belirlenmesinde adalet, şeffaflık ve denetlenebilirlik ilkeleri gözetilir. Görevlendirmeler yapılırken öğretim elemanlarının akademik unvanları ve mevcut idari görevleri dikkate alınır. Gerekli durumlarda Salon Görevlileri, ilgili birim tarafından unvan dikkate alınmaksızın belirlenebilir. Benzer unvana sahip öğretim elemanları arasındaki sınav görev dağılımı dengeli ve dönüşümlü olacak şekilde planlanır.”

Düzenlemelerine yer verilmiştir.

IV. KAMU DENETÇİSİ ÖZCAN YILDIZ’IN KAMU BAŞDENETÇİSİNE ÖNERİSİ

7. Başvuranın iddiaları, idarenin konu ile ilgili açıklamaları, ilgili mevzuat ve tüm dosya kapsamı birlikte değerlendirildiğinde; hazırlanan “Ret Karar Önerisi” Kamu Başdenetçisi’ne sunulmuştur.

V. DEĞERLENDİRME VE GEREKÇE

A. Hukuka, Hakkaniyete ve İnsan Haklarına Uygunluk Yönünden Değerlendirme

8. Başvuran özetle; Osmaniye Korkut Ata Üniversitesi (OKÜ) İlahiyat Fakültesinde yürütülen sınav gözetmenlik görevlendirmelerinin usulsüz ve eşitsiz yapıldığını, fakültede doçent unvanlı kendisine düzenli olarak gözetmenlik verilirken diğer öğretim elemanlarına (ücretli/kadrolu öğretim görevlileri ve araştırma görevlileri) benzer görevlendirmeler yapılmadığını, bu uygulamanın eşitlik ve hakkaniyet ilkelerine aykırı olduğunu ileri sürmektedir. Başvuran ayrıca diğer fakültelerdeki (ör. İktisadi ve İdari Bilimler, Toplum Bilimleri vb.) uygulamalarla karşılaştırma yaparak yalnızca İlahiyat Fakültesinde sürdürülen bu uygulamanın keyfî ve ayrımcı olduğunu iddia etmiştir.

9. 2547 sayılı Kanun’un 21’inci maddesinin 6’ncı fıkrası uyarınca bölüm başkanının, bölümün eğitim-öğretim faaliyetlerinin düzenli ve verimli yürütülmesinden sorumlu olduğu açıktır. Ayrıca aynı Kanun’un 22’nci maddesinde öğretim elemanlarının görevleri arasında eğitim-öğretim faaliyetlerine katılma ve yetkili organlarca verilecek görevleri yerine getirme yükümlülüğü yer almaktadır. Bu çerçevede, sınavların sağlıklı yürütülmesi amacıyla gözetmenlik görevlendirmeleri bir eğitim-öğretim hizmeti kapsamında değerlendirilmekte olup, kural koyma yetkisi ve uygulanmasına ilişkin takdir, ilgili birim ve idarenin örgütsel sorumluluğu kapsamında bulunmaktadır. Mevzuatta sınav gözetmenliğinin kimlere verileceğine dair bağlayıcı, ayrıntılı bir hüküm bulunmaması, idarenin makul takdir yetkisini ortadan kaldırmamaktadır.

10. Bununla birlikte idare Fakültenin 2015’ten beri süregelen teamülüne göre usulün belirlendiğini ve görevlendirmenin adalet, şeffaflık ve denetlenebilirlik ilkeleri gözetilerek gerçekleştirildiğini, Fakültenin uygulamalarında idari görev, yaş durumu ve görevlendirme amacı dikkate alınarak bazı grupların (bölüm

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

başkanları, dekan ve yardımcısı vb.) gözetmenlikten muaf tutulduğunu, eşitlik göstergesi teşkil eden istatistiki tabloların mahiyetini beyan ettiğini ve 2025 Temmuzunda Üniversite Senatosunca kabul edilip yürürlüğe giren Ön Lisans ve Lisans Sınav Uygulama Yönergesi'nin sonra esas alınacağını belirtmiştir.

11. Dosya içeriğine göre, sınav gözetmenliklerinin kimlere ve kaç görevin verileceğine ilişkin özel ve bağlayıcı bir mevzuat hükmü bulunmadığı, idarenin bu konuda akademik birimlerin personel ve ders durumuna göre takdir kullanabildiği anlaşılmaktadır. Yükseköğretim mevzuatı çerçevesinde bölüm başkanlarının eğitim-öğretim faaliyetlerinin düzenlenmesinden sorumlu olduğu yönündeki düzenlemeler ile idarenin sunduğu teamül ve uygulama bir bütün olarak değerlendirildiğinde, gözetmenlik görevlendirmelerinin tamamen keyfi değil, idarenin takdir yetkisi kapsamında düzenlendiği sonucuna varılmaktadır.

12. Anayasa'da güvence altına alınan eşitlik ilkesi (ayrımcılık yasağı) farklı muamelenin tamamen keyfi ve ölçüsüz olmaması şartıyla bazı farklılıklara izin vermektedir. Somut olayda idarenin beyanı ve sunulan listeler birlikte değerlendirildiğinde görevlendirmelerin akademik unvan, mevcut idari görevler, yaş durumu ve dönemsel personel/ders yükü gözetilerek yapıldığı, benzer unvana sahip öğretim elemanları arasında dönüşümlü ve dengeli dağılım sağlanmaya çalışıldığı, ayrıca belli grupların (Anabilim Dalı başkanları, dekan/dekan yardımcısı, yaş haddine tabi olanlar vb.) görevlendirilmediği anlaşılmaktadır. Bu tespitler, başvuranın iddiasını somut ve bağlayıcı delillerle ispat etmediği sürece eşitlik ilkesine aykırılık iddiasının isabetli olduğunun kabulünü sağlamamaktadır.

13. Anayasanın angarya yasağına ilişkin düzenlemesi, kişi üzerinde zorla çalıştırma şeklinde bir yükümlülük tesisini yasaklamaktadır. Mevcut durumda başvuru sahibinin iddiası, sınav gözetmenliği görevlerinin angarya kapsamında değerlendirilmesini öngörmektedir. Oysa sınav gözetmenliği yükseköğretim kurumlarında eğitim-öğretim faaliyetinin ayrılmaz bir parçası olarak değerlendirilen, akademik personelin görev ve sorumlulukları bağlamında yer alan bir hizmet olup idare tarafından akademik ihtiyaçlar doğrultusunda dengeli ve dönüşümlü şekilde dağıtıldığı iddia edilmektedir. Dosyada bu görevin zorla yürütüldüğünü veya başvurana yönelik ayrımcılıkla birlikte çalışma özgürlüğünü veya onurunu yok sayan fiillerin bulunduğunu gösteren deliller yer almamaktadır.

14. Şeffaflık ve denetlenebilirlik açısından bakıldığında gözetmenlik listelerinin ilgili öğretim elemanlarının bulunduğu elektronik iletişim kanalları üzerinden paylaşılarak görüş alındığı ve son hâlin EBYS üzerinden duyurulacağı belirtilmiş ve fakültenin teamülü ve istatistiki tablolara dayalı uygulama izah edilmiştir. Bununla birlikte idare tarafından sonraki görevlendirmelerde yürürlükteki Üniversite içi yönergeyi esas alacağını beyan etmiştir. Bu hususlar, görevlendirmenin objektif ve tarafsızlık ilkelerine uygun olarak ve denetlenemez şekilde yapılmadığına ilişkin açıklayıcı unsurlar teşkil etmektedir.

15. Başvuranın iddiaları, idarenin konu ile ilgili açıklamaları, ilgili mevzuat ve tüm dosya kapsamı birlikte değerlendirildiğinde; başvuranın Osmaniye Korkut Ata Üniversitesi İlahiyat Fakültesindeki sınav gözetmenlik görevlendirmelerinin eşitsiz, keyfi ve Anayasa'nın 18'inci maddesine aykırı olduğu yolundaki iddiasının dayandırıldığı somut ve bağlayıcı delillerin dosyada bulunmadığı, idare tarafından yapılan savunma, sunulan tablolar, teamül açıklamaları ve usul uygulamaları ve görevlendirmelerin idarenin takdir yetkisi çerçevesinde, akademik birimlerin personel/ders durumları ve belirtilen objektif ölçütler dikkate alınarak gerçekleştirildiği hususları dikkate alınarak başvuranın talebinin yerinde olmadığı sonucuna varılmış olup yapılan iş ve işlemlerde hukuka ve hakkaniyete aykırı bir durum olmadığı tespit edilmiştir.

B. İyi Yönetim İlkeleri Yönünden Değerlendirme

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

16. İyi yönetim ilkelerine, 28.03.2013 tarihli ve 28601 mükerrer sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Kamu Denetçiliği Kurumu Kanunu'nun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmeliğin "İyi yönetim ilkeleri" başlıklı 6'ncı maddesinde yer verilmiştir. Söz konusu ilkeler yönünden yapılan değerlendirmeler neticesinde; başvurunun inceleme ve araştırması kapsamında Kurumumuzca istenilen bilgi ve belgelerin Rektörlük tarafından süresi içerisinde Kurumumuza gönderildiği, böylece "makul sürede karar verme" ilkesine uygun davranıldığı; mezkûr İdarenin, Kurumumuza gönderdiği cevabi yazıda başvuranın talebini hangi gerekçeyle reddettiğine dair detaylı bir açıklamaya yer vermediği ayrıca başvurana verdiği cevapta hangi sürede hangi mercilere başvurabileceğini de göstermediği, bu nedenle "kararların gerekçeli olması" ve "karara karşı başvuru yollarının gösterilmesi" ilkelerine uymadığı anlaşılmış olup idarenin bahse konu ilkelere uygun davranması önerilmektedir.

VI. HAK ARAMA ÖZGÜRLÜĞÜNE İLİŞKİN AÇIKLAMA

17. 14.06.2012 tarihli ve 6328 sayılı Kamu Denetçiliği Kurumu Kanununun 17'nci maddesinin sekizinci fıkrasına göre Kamu Denetçiliği Kurumuna dava açma süresi içinde yapılan başvuru, işlemeye başlamış olan dava açma süresini durdurmakta olup, anılan Kanunun 21'inci maddenin birinci fıkrası uyarınca başvurunun Kurum tarafından reddedilmesi hâlinde, (varsa) durmuş olan dava açma süresi gerekçeli ret kararının ilgiliye tebliğinden itibaren kaldığı yerden işlemeye devam edecek olup ilgili İdarenin işlemine karşı yetkili ve görevli mahkemelerde yargı yolu açıktır.

VII. KARAR

Yukarıda açıklanan gerekçe ve dosya kapsamına göre **BAŞVURUNUN REDDİNE**,

Kararın **BAŞVURANA** ve **OSMANİYE KORKUT ATA ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜNE** tebliğine,

Türkiye Cumhuriyeti Kamu Başdenetçisince karar verildi.

Mehmet AKARCA
Kamu Başdenetçisi

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.